

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusasja number	229-24/285754
Otsuse kuupäev	17.12.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Aktsiaseltsi Hansab vaidlustus Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse minikonkursil „Esitlustehnika soetus“ (viitenumber 285754) Aktsiaseltsi Hansab pakkumuse tagasilükkamise otsusele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Aktsiaselts Hansab, esindaja vandeadvokaat Martin Männik Hankija, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, esindaja Maarion-Aniita Kivilo
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p-i 5 ja § 198 lg 1 alusel

1. Rahuldada Aktsiaseltsi Hansab vaidlustus Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse minikonkursil „Esitlustehnika soetus“ (viitenumber 285754) ning tunnistada kehtetuks Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse otsus Aktsiaseltsi Hansab pakkumuse tagasilükkamiseks.
2. Mõista Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuselt Aktsiaseltsi Hansab kasuks välja vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõiv 640 eurot ja lepingulise esindaja kulud 963,50 eurot käibemaksuta.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg 10 päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 29.10.2024. a alustas Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus (edaspidi ka Hankija) minikonkursi „Esitlustehnika soetus“ (viitenumber 285754) (edaspidi Minikonkurs) ning tegi kättesaadavaks riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD), sh Tehniline kirjeldus (edaspidi TK).
Minikonkurs toimub riigihanke „Esitlustehnika ostmine ja rentimine koos elutsüklihaldusega“ (viitenumber 261708) tulemusel sõlmitud raamlepingu (edaspidi Raamleping) alusel.
Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 11.11.2024. a, esitasid pakkumuse Aktsiaselts Hansab ja AS Atea.
2. 20.11.2024. a otsusega lükkas Hankija Aktsiaseltsi Hansab pakkumuse tagasi.
3. 22.11.2024. a laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Aktsiaseltsi Hansab (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsusele lükata Aktsiaseltsi Hansab pakkumus tagasi.

4. Kooskõlas riigihangete seaduse (edaspidi RHS) § 195 lg-ga 2 ja § 196 lg-dega 1 ja 3 teatas vaidlustuskomisjon 28.11.2024 kirjaga nr 12.2-10/229 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 03.12.2024 ja neile vastamiseks 06.12.2024. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha ja menetluskulude nimekirja Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Aktsiaseltsi Hansab**, vaidlustuses ja 03.12.2024. a esitatud täiendavates seisukohtades põhjendatakse taotlust alljärgnevalt.

5.1. Raamlepinguga seotud Minikonkursil esitas Vaidlustaja pakkumuse kogumaksumusega 99 449 eurot käibemaksuta ning tarneajaga 1 nädal, kusjuures hindamiskriteeriumide kohaselt moodustas pakkumuse osamaksumus 80% ja tarneaja 20%.

5.2. Hankija küsis Vaidlustajalt 12.11.2024. a küsimuse: *Palume täpsustada, kas Aktsiaselts Hansab kinnitab, et on täitnud tehnilises kirjelduses punkti 1.2.6 vastavalt nõuetele? Vaidlustaja vastas: Hansab AS kinnitab, et on täitnud vastavalt nõuetele tehnilise kirjelduse punkti 1.2.6 Manusena on uuesti lisatud ka vastav kinnitus.*

5.3. 20.11.2024. a lükkas Hankija Vaidlustaja pakkumuse tagasi ja tunnistas vastavaks AS-i Atea pakkumuse kogumaksumusega 99 267,00 eurot käibemaksuta ja tarneajaga 10 nädalat. Arvestades, et Vaidlustaja pakkumuse kohaselt saaks Vaidlustaja tarnida riigihanke esemeks olevad seadmed 1 nädala jooksul, oleks Vaidlustaja pakkumuse vastavuse korral tulnud tunnistada edukaks.

5.4. Hankija lükkas Vaidlustaja pakkumuse tagasi põhjendusega, et Vaidlustaja pakkumus ei vasta TK p-ile 1.2.6, sest Vaidlustaja esitas ühe tootja kinnituse tootja garantii kohta (Epson), kelle tooteid Vaidlustaja Hankijale pakkus, kuid puudu on *tootjate Samsung (55" ja 75" ekraanid), Projecta ja Reflecta (valged linad) jne, kelle vahendeid aktsiaselts Hansab oma pakkumuses pakub.* Hankija seisukoht on ebaõige.

5.5. 29.06.2023. a lahendis nr 81-23/261717, p 10.7 on vaidlustuskomisjon selgitanud, et RHS § 46 lg 4 alusel pakkumuse kohta selgituste küsimine on hankija kaalutusõigus, mitte kohustus. See aga ei tähenda, et hankija võiks ilma kaalutlemata öelda, et ta on otsustanud pakkujalt selgitusi mitte küsida ning seega võimalust puuduolevat teavet tagantjärele esitada mitte anda (Tallinna Ringkonnakohtu otsus 3-21-722, p 13). Hankija peab talle antud kaalutusõigust realselt kasutama ja seda tuleb teha kooskõlas kaalutusreeglitega, sh järgides proportsionaalsuse põhimõtet.

5.6. TK p-ist 1.2.6 ei tulenenud Vaidlustajale kohustust esitada Minikonkursil koos pakkumusega mistahes tootja garantiid, see pidi pakkujal lihtsalt olema olema. Vaidlustaja esitas Hankijale tootja Epson garantii omal algatusel vaid seetõttu, et Hankija oli seda Vaidlustajalt varasemalt Raamlepingu alusel läbiviidud minikonkursil viitenumbriga 282127 küsinud. Selle minikonkursi tulemusel tunnistati Vaidlustaja pakkumus edukaks, mis kinnitab, et ka Minikonkursil ei pidanud Vaidlustaja esitama Hankijale kõigi pakutud seadme tootjate tootja garantii kohta dokumente.

5.7. Riigikohus on selgitanud 20.12.2019 lahendi nr 3-19-1501 p-is 17: *Hankija võib nõuda andmete täpsustamist või parandamist tingimusel, et see nõue puudutab selliseid dokumente või andmeid (nagu näiteks avaldatud majandusaasta aruannet), mille puhul saab objektiivselt kontrollida, et need on varasemad kui taotluste esitamise tähtaeg. Hankija peab sealjuures rangelt kinni pidama enda poolt kindlaks määratud tingimustest (otsus asjas nr C-336/12: Manova, p-d 36-37, 39-40).* Vaidlustajale jääb arusaamatuks, miks Hankija ei küsinud Vaidlustajalt konkreetse toote või toodete kohta tootja garantiid nagu ta seda tegi varasema minikonkursi puhul, kui tal tekkis kahlus, kas esitatud pakkumus vastab TK p-ile 1.2.6. Vaidlustaja sai Hankija küsimusest aru selliselt, et kas Vaidlustaja jääb pakkumuse raames esitatud kinnituse juurde, mille juurde Vaidlustaja jäi.

5.8. RHS § 114 lg 2 võimaldab Hankijal lükata pakkumuse tagasi vaid juhul, kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, kui pakkuja ei esita tähtajaks hankija nõutud selgitusi või pakkuja selgituste põhjal ei ole võimalik üheselt hinnata pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele. Käesoleval juhul ühtegi sellist alust ei esinenud.

Riigikohus on selgitanud 19.12.2019. a lahendi 3-19-1464 p-is 16, et hankemenetlus põhineb suurel määral pakkujate ühepoolsetel kinnitustel ja hankija võimalusel neid usaldada (RHS § 104, § 122 lg 3, § 175 lg-d 2 ja 4, § 178 lg 3 p 2) ning täpsustanud p-is 17, et kui hanke alusdokumentide tingimused ei võimalda pakkujatel oma hinnapakumuses teatud andmeid välja tuua, võivad liikmesriigid anda pakkujatele võimaluse oma olukord nende nõuetega kooskõlla viia (otsus asjas nr C309/18: Lavorgna, p 32). RHS § 46 lg 4 võimaldab hankijal anda pakkujale tähtaeg pakkumuses esitatud andmeid selgitavate andmete või dokumentide esitamiseks. Käesoleval juhul jääb Vaidlustajale arusaamatuks, mis tingis Hankija jaoks Vaidlustaja pakkumuse vastavuse TK p-ile 1.2.6 usaldamatuse. Vaidlustaja ei saanud Hankijast aru saada, et Minikonkursil pakkumuse esitamine eeldanuks kõigi tootjate toodete garantiide esitamist, mis on pakkujatele ebamõistlikult koormav kohustus.

5.9. Vaidlustaja täiendas 03.12.2024. a oma seisukohti järgnevalt.

5.9.1. Vaidlustaja ei vaidle vastu sellele, milline oli TK p-i 1.2.6 sõnatus. Hankija on teinud otsuse õigusvastaselt, sest varasemalt ei ole Hankija pakkujatel minikonkursidel kõigi pakutatavate toodete tootjate garantiide kohta dokumente nõudnud.

5.9.2. TK p-ist 1.2.6 ei tulenenud, et Vaidlustaja oleks pidanud Hankijale esitama koos pakkumusega mistahes pakutava toote tootja kirjaliku kinnituskirja garantii kohta. TK p-is 1.2.6 viidatud kinnitusena saab käsitleda avalikult leitavaid tootja kodulehel olevaid garantiitingimusi, toote spetsifikatsiooni, samuti tootja suusõnalist, meili teel või muul viisil esitatud kinnitust, sest Hankija nõue oli, et *Hankijal peab olema võimalik garantiiperioodi kestust tootja veebilehelt kontrollida*. Hankija ei ole vastuses avaldanud, kas ta üldse proovis enne vaidlustatud otsuse tegemist tootja garantiiperioodi kestust tootja veebilehelt kontrollida.

5.9.3. Vaidlustaja on tarnijatega/tootjatega enne Hankes pakkumuse esitamist suhelnud ning Vaidlustajal oli olemas info, et tootja garantii kehtib kõikide kinnitatud partnerite (tootjaesinduste, müüjate juures), mistõttu Vaidlustaja saigi Hankija küsimusele vastusena anda soovitud kinnituse, et ta *on täitnud vastavalt nõuetele tehnilise kirjelduse punkti 1.2.6*. TK p-i 1.2.6 alusel nõutavaid garantiisid on võimalik kontrollida Internetist, nt:

1) Samsung üldised garantii tingimused: <https://www.samsung.com/ee/support/warranty/> (see leht avaneb ka siis kui klikkida pakutud Samsung ekraanide alamlehel garantiitingimuse nupule);

2) Elite screens: https://elitescreens.eu/pages/warranty?_gl=1*38dohf*_up*MQ.*_ga*MTk0Njg3Njc2OC4xNzMyODc3NjAw*_ga_Z76TDQ7KYJ*MTczMjg3NzYwMC4xLjAuMTczMjg3NzYwMC4xLjAuOTQxMjEzMDk1 (see leht avaneb ka siis kui klikkida pakutud toote alamlehel garantiitingimuse nupule);

3) Genelec: <https://www.genelec.com/product-warranty-lifetime>.

Seega sai Vaidlustaja vastata jaatavalt Hankija 12.11.2024. a küsimusele *kas Aktsiaselts Hansab kinnitab, et on täitnud tehnilises kirjelduses punkti 1.2.6 vastavalt nõuetele?* Hankija ei nõudnud küsimusega Vaidlustajalt täiendavate tootjate kinnituskirjade esitamist ja Vaidlustaja ei saanud sellest küsimusest aru nii, et ta peaks Hankijale esitama tootjate kinnituskirju.

5.9.4. Hankija on Raamlepingu alusel viinud läbi mitmeid minikonkurse, kus ta on TK p-is 1.2.6 kehtestatud tingimusega analoogseid tingimusi tõlgendanud erinevalt. Hankija väidetakse ta minikonkursi viitenumbri 261708 läbiviimisel. Samas on Hankija viinud läbi ka minikonkursi viitenumbri 275172, millega hangiti sarnaseid tooteid (samu Eponi projektoreid) ja kus tunnistati edukaks Vaidlustaja pakkumus. Nimetatud minikonkursil ei lisanud Vaidlustaja pakkumusele ühtegi tootja kinnitust ning Hankija ei pidanud vajalikuks kinnitusi ka küsida. Seega on Hankija käesoleval aastal viinud läbi kolm minikonkursi, kus TK p-i 1.2.6 on igal korral tõlgendatud erinevalt.

6. Hankija, **Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus**, vaidleb vaidlustusele vastu (Hankija vastus esitati 27.11.2024. a ja 06.12.2024. a kirjadega) ning palub jätta selle rahuldamata alljärgnevatel põhjustel.

6.1. 12.11.2024. a esitas Hankija Vaidlustajale täpsustava küsimuse seoses TK nõuetekohase täitmiseega. Vaidlustaja 12.11.2024. a vastus päringule ei selgitanud pakkumuse mittevastavust selliselt, et Hankija oleks saanud pakkumuse RHS § 114 lg 2 ls 2 alusel vastavaks tunnistada. Seetõttu tunnistas Hankija 20.11.2024. a Vaidlustaja pakkumuse mittevastavaks RHS § 114 lg 2 ls 1 alusel. Hankija otsus on õiguspärane ja Vaidlustaja pakkumus on mittevastav RHS § 114 lg 2 alusel.

6.2. Vaidlustaja väitel puudusid Hankijal alused tema pakkumuse tagasilükkamiseks, kuna TK p-ist 1.2.6 ei tulenenud Vaidlustajale kohustust esitada pakkumusega mistahes tootja garantiid, see pidi pakkujal lihtsalt olema olemas. Vaidlustaja väitel ei saanud ta Hankijast aru, et Minikonkursil pakkumuse esitamine eeldanuks kõigi tootjate toodete garantiide esitamist.

6.3. RHS § 110 lg 2 sätestab, et pakkumus peab vastama riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele. Minikonkursi alusdokumendiks oleva TK esimese peatüki eesmärgiks on sätestada hangitavatele toodetele üldised nõuded. TK ptk-s 1.2 on nimetatud pakutavatele toodetele seatud garantiitingimused, mis peavad olema pakkumuses täidetud. P-i 1.2.6 kohaselt: *Garantii peab olema antud tootja poolt ehk pakkuja peab andma pakutud toodetele tootjagarantii. Antud hanke raames tähendab tootja garantii tootja kinnitust pakutud toodete garantiitööde teostamise kohta kõikide tootja kinnitatud partnerite (tootjaesinduste, müüjate) juures, olenemata asjaolust, et kinnitatud partner ei pruugi olla antud hankes pakkuja. Tootja garantiid saab esitada ainult tootja. Tootjana käsitleb hankija juriidilist isikut, kes valmistab pakkumuses esitatud tooteid (sh ka isikut, kes komplekteerib toote erinevatest komponentidest ning turustab valminud toodet enda kaubamärgi all). Hankijal peab olema võimalik garantiiperioodi kestust tootja veebilehelt kontrollida.*

6.4. TK p-is 1.2.6 nimetatud tootja garantii kinnituse olemasolu eesmärk on eelkõige võimalus veenduda seadme töökindluses. Hankija peab seadme defekti tuvastamisel olema kindel, et tootjal on seadme osas kehtiv vastutus. Tootja garantii kinnituse olemasolu tagab ka selle, et Eesti regioonis müüdavale kaubale on rakendatavad regiooni keskuse garantii teenused. Hankija ei hangi seadet, millel on puudu tootja garantii kinnitus ning sellest tulenevalt on seda ka TK-s eraldi tootele kehtiva nõudena nimetanud.

6.5. Vaidlustaja esitas pakkumuse, mis sisaldab tootjate Epson, Samsung, Elite Screens ja Reflecta seadmeid. Pakkumusega esitas Vaidlustaja tootjagarantii kinnituse vaid Epsoni toodete kohta. Pakkumuses on puudu tootjate Samsung, Elite Screens ja Reflecta toodete garantii kinnitused. Kuivõrd TK p 1.2.6 esitab pakkujale kindla nõude garantii esitamise kohta ehk pakkuja peab andma pakutud toodetele tootjagarantii, leidis Hankija, et pakkumus ei vasta RHAD-is esitatud nõuetele.

6.6. Hankija esitas Vaidlustajale täpsustava küsimuse pakkumuse kohta RHR teabevahetuse kaudu 12.11.2024. a, paludes Vaidlustajal kinnitada oma pakkumuse vastavust TK p-ile 1.2.6. Täpsustava küsimuse eesmärk oli suunata Vaidlustaja tähelepanu TK nõude korrektsele täitmisele. Vastusena päringule kinnitas Vaidlustaja TK p-is 1.2.6 nimetatud nõude täitmist, kuigi puudu olid kolme tootja kinnitused, ning edastas kinnituseks veelkord üksnes tootja Epsoni garantii kinnituse.

6.7. RHS § 114 lg 2 kohustab hankijat lükkama pakkumuse tagasi, kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele või kui hankijal ei ole pakkumuse või küsitud selgituste pinnalt võimalik üheselt veenduda pakkumuse vastavuses. Tulenevalt RHS § 114 lg-st 2 tuleb hankijal hinnata, kas puudus pakkumuses on sisuline või mittesisuline ehk vormiline. Eelviidatud sätte kohaselt võib hankija tunnistada pakkumuse vastavaks, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest. Sisuliste puuduste esinemisel lükkab hankija pakkumuse mööndusteta tagasi.

6.8. TK p 1.2.6 on sisuline nõue ning selle nõude täitmata jätmine on sisuline puudus. Tuginedes Vaidlustaja vastusele ning lähtudes RHS § 114 lg-st 2 tunnistas Hankija Vaidlustaja pakkumuse mittevastavaks.

6.9. Vaidlustaja väitel ei kasutanud Hankija mittevastavaks tunnistamise otsuse tegemisel talle antud kaalutusõigust, sh proportsionaalsuse põhimõtet. Hankija küsis Vaidlustajalt selgitusi 12.11.2024. a. Täpsustava küsimusega andis Hankija Vaidlustajale võimaluse TK p-is 1.2.6 sätestatud nõue veelkord läbi vaadata. Ühtlasi andis

teabevahetuse käigus esitatud täpsustav küsimus Vaidlustajale võimaluse esitada täiendavalt selgitusi võimalike ebaselguste kõrvaldamiseks. Hankija tegutses Vaidlustajale täpsustava küsimuse esitamisel kaalutletult ja järgis riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid (RHS § 3), kui andis Vaidlustajale võimaluse pakkumuse vastavuse ülevaatamiseks ja kinnitamiseks.

6.10. Minikonkursil esitas peale Vaidlustaja pakkumuse veel üks pakkuja, kes esitas kõik Hankija nõutud dokumendid. Lähtudes RHS § 3 p-is 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõttest, peab hankija jälgima, et kõik isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud. Sellest tulenevalt hindas Hankija mõlemaid pakkumusi, tuvastas puuduse Vaidlustaja pakkumuses ning pöördus Vaidlustaja poole, et saada kinnitust Vaidlustaja pakkumuse vastavuse või mittevastavuse kohta. Pärast pakkumuse esitamise tähtaega on pakkumuse muutmine keelatud, seega ei saanud Hankija ka lisadokumente küsida. Juhul, kui Hankija annaks Vaidlustajale võimaluse pärast pakkumise esitamise tähtaega oma pakkumust sisuliselt muuta, oleks selline tegevus ebavõrdne teise pakkuja suhtes, kes esitas tähtaegselt korrektse pakkumuse. Seega tegutses Hankija kaalutusreegleid ning riigihangete korraldamise üldpõhimõtteid järgides.

6.11. Vaidlustaja väitel jäi talle arusaamatuks, miks Hankija ei küsinud Vaidlustajalt konkreetse toote või toodete kohta tootja garantiid nagu ta seda tegi näiteks varasema minikonkursi puhul, kui tal tekkis kahtlus, kas esitatud pakkumus vastab TK p-is 1.2.6 sätestatud nõudega analoogsele nõudele.

Hankija lähtub RHAD-is nimetatud tingimustest. Vaidlustaja viidatud minikonkursi alusdokumentides sisaldas tehniline kirjeldus samuti nõuet esitada kõigi pakutavate seadmete tootjate garantii kinnitused, mida Vaidlustaja ei esitanud ka toona. Olukord, kus Hankija võib olla varasemalt oma tegevuses eksinud, ei tähenda, et ta peaks samal viisil jätkama.

6.12. Vaidlustaja hinnangul on kõigi tootjate toodete garantii kinnituse esitamine pakkujatele ebamõistlikult koormav kohustus.

Minikonkursil pakkumuse esitanud teine pakkuja on kõikide pakutavate seadmete tootjate garantiide kinnitused hankijale oma pakkumuses esitanud. Hankija pole saanud üheltki pakkujalt tagasisidet, et kõigi seadmete tootjate garantiide kinnitusi oleks keeruline ja/või koormav kätte saada.

6.13. 06.12.2024. a esitas Hankija täiendavad seisukohad.

6.13.1. Vaidlustaja kordab oma täiendavates seisukohtades, et TK p-ist 1.2.6 ei tulenenud, et Vaidlustaja oleks pidanud esitama koos pakkumusega mistahes pakutava toote tootja kirjaliku kinnituskirja garantii kohta.

Hankija selgitab, et TK p-is 1.2.6 esitatud tingimus sätestab pakkujale selgesõnalise nõude andmaks pakutud toodetele tootjagarantii, mille saab anda üksnes tootja. Lisaks täpsustab tingimus, et Minikonkursi raames tähendab tootja garantii tootja kinnitust pakutud toodete garantiitööde teostamise kohta ning tootjana käsitleb Hankija juriidilist isikut, kes valmistab pakkumuses esitatud tooteid. Tingimus ei viita pelgalt tootjagarantii olemasolule ning selle olemasolu kinnitamisele, nagu Vaidlustaja väidab, vaid sõnastab pakkujale nõude üksnes tootja poolt esitatud garantiikinnituse Hankijale andmise kohta. TK tingimuse kohaselt ei loe Hankija vastavaks pakkumust, millega pole Hankijale edastatud pakutud toodete tootjate antud garantiikinnitust.

6.13.2. Vaidlustaja leiab, et TK p-is 1.2.6 viidatud kinnitusena saab käsitleda avalikult leitavaid tootja kodulehel olevaid garantiitingimusi, toote spetsifikatsiooni, samuti tootja suusõnalist, meili teel või muul viisil esitatud kinnitust.

Hankija selgitab, et TK tingimuse kohaselt peab pakutavate seadmete puhul olema Hankijal võimalus tootja veebilehel kontrollida seadmete garantiiperioodi kestust. Garantiitööde teostamise kohta peab kinnitus olema esitatud pakkumusega ning see peab olema antud tootja poolt. Kui Hankijal tekib vajadus kontrollida pakutavatele seadmetele antud garantiiperioodi kestust, peab see informatsioon olema kättesaadav tootja veebilehel. Hankija ei olnud kohustatud enne Vaidlustaja pakkumuse mittevastavaks tunnistamise otsuse tegemist kontrollima tootja garantiiperioodi kestust tootja veebilehelt.

6.13.3. Vaidlustaja väitel on Hankija teinud Vaidlustaja pakkumuse mittevastavaks tunnistamise otsuse õigusvastaselt, sest varasemalt ei ole Hankija pakkujatel minikonkurssidel kõigi pakutavate toodete tootja garantii kohta dokumente nõudnud.

Hankija on Raamlepingu alusel läbi viinud neli minikonkurssi, millest kahel (minikonkursid viitenumbritega 275172 ja 282127) tunnistati vastavaks Vaidlustaja pakkumus. Ka nimetatud minikonkursside alusdokumentides üheks tingimuseks oli vaidluse all olev TK p 1.2.6. Olenemata sellest, et Vaidlustaja pakkumused ei sisaldanud ka toona kõikide pakutavate seadmete tootjate garantii kinnitusi, on Hankija Vaidlustaja pakkumused vastavaks tunnistanud.

Olukorras, kus Hankija võib olla varasemalt oma tegevuses eksinud, ei tähenda, et Hankija peaks samal viisil jätkama. Hankija ei ole seotud oma otsusega varasemates hangetes.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Hankija lükkas Vaidlustaja pakkumuse tagasi põhjendusega, et see ei vasta TK p-is 1.2.6 kehtestatud nõudele, kuna *Aktsiaselts Hansab esitas ühe tootja kinnituse, Epson, kelle tooteid pakkumuses pakub. Puudu on mh tootjate Samsung (55" ja 75" ekraanid), Projecta ja Reflecta (valged linad) jne, kelle vahendeid aktsiaselts Hansab oma pakkumuses pakub.*

Vaidlustuskomisjonil tuleb eelkõige tuvastada, kas TK p-ist 1.2.6 tuleneb kohustus, et pakkuja peab esitama pakkumuses kõikide pakutavate toodete tootja kinnituse garantiitööde teostamise kohta.

8. TK p 1.2.6 on sõnastatud järgmiselt: *Garantii peab olema antud tootja poolt ehk pakkuja peab andma pakutud toodetele tootjagarantii. Antud hanke raames tähendab tootja garantii tootja kinnitust pakutud toodete garantiitööde teostamise kohta kõikide tootja kinnitatud partnerite (tootjaesinduste, müüjate) juures, olenemata asjaolust, et kinnitatud partner ei pruugi olla antud hankes pakkuja. Tootja garantiid saab esitada ainult tootja. Tootjana käsitleb hankija juriidilist isikut, kes valmistab pakkumuses esitatud tooteid (sh ka isikut, kes komplekteerib toote erinevatest komponentidest ning turustab valminud toodet enda kaubamärgi all). Hankijal peab olema võimalik garantiiperioodi kestust tootja veebilehelt kontrollida.*

Eeltoodud sõnastusest nähtub, et tootja garantii tähendab Minikonkursi mõttes tootja kinnitust pakutud toodete garantiitööde teostamise kohta kõikide tootja kinnitatud partnerite (tootjaesinduste, müüjate) juures, olenemata asjaolust, et kinnitatud partner ei pruugi olla antud hankes pakkuja. Samas ei tulene TK p-ist 1.2.6 ega ühestki teisest TK punktist, et tootja kinnitused tuli esitada Hankijale pakkumuses. On ilmne, et TK ei sisalda üksnes vastavustingimusi, mis peavad olema täidetud pakkumuse esitamise ajaks vaid ka lepingutingimusi, mille täitmist saab kontrollida üksnes hankelepingu täitmise käigus, sh enamik TK osa 1.2 Garantii punktidest, seega ei saa pelgalt TK p-i 1.2.6 kuulumisest TK-sse teha järeldust, et tegemist on vastavustingimusega. RHAD dokumendis Vastavustingimused, milles on kehtestatud vastavustingimus Pakkumuse esitamine, milles on nõuded, et pakkumusega tuleb esitada Maksumuse vorm ja Võrdlustabel, ei ole mingit viidet, et pakkumusega tuleks esitada ka TK p-i 1.2.6 kohased tootja kinnitused.

9. Tähelepanuväärne on, et ka Hankija ise mõnab, et on varasemate minikonkursside puhul tõlgendanud TK p-iga 1.2.6 analoogset tingimust Minikonkursist erinevalt, e on tunnistanud vastavaks ja edukaks pakkumused, milles tootja kinnitus garantii kohta puudub. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et iga hankemenetlust tuleb käsitleda eraldi ning see, et Hankija võis varasemalt oma tegevuses olla eksinud, ei tähenda, et Hankija peaks samal viisil jätkama, kuid kuna TK p-ist 1.2.6 ei tulene üheselt mõistetavalt, et pakkujad pidid tootja kinnitused garantii kohta pakkumuses esitama, ei saa vaidlustuskomisjoni arvates asuda seisukohale, et Hankija varasem praktika oli igal juhul vale ning Minikonkursil rakendatav on õige. Kui Hankija soovis oma praktikat muuta, oleks olnud väga lihtne Minikonkursi puhul TK p-i 1.2.6 sõnastust muuta ning lisada sinna selgesõnaline nõue, et tootja(te) kinnitus(ed) tuleb esitada pakkumuses.

10. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et tulenevalt TK p-i 1.2.6 ebaselgest sõnastusest ning Hankija enda vastuolulisest praktikast selle tingimuse sisustamisel, ei ole käesoleval juhul võimalik kindlaks teha TK p-is 1.2.6 kehtestatud nõude täpset sisu. Seega tuleb juhinduda vaidlustus- ja kohtupraktika põhimõttest, et juhul, kui vaidlusaluse tingimuse sisu kindlaks tegemine pole võimalik, tuleb sellele anda sisu, mille tulemusel on hankemenetluses võimalik osaleda võimalikult suurel hulgal pakkujatel, e asuda seisukohale, et tootja(te) kinnitus(i) ei tulnud esitada pakkumuses.

11. Vaidlustuskomisjonile jääb arusaamatuks Hankija poolt Vaidlustajale 12.11.2024. a esitatud küsimus: *Palume täpsustada, kas Aktsiaselts Hansab kinnitab, et on täitnud tehnilises kirjelduses punkti 1.2.6 vastavalt nõuetele?*¹ Vaidlustusmenetluses selgitas Hankija, et täpsustava küsimusega andis Hankija Vaidlustajale võimaluse TK p-is 1.2.6 sätestatud nõue veelkord läbi vaadata, sh andis küsimus Vaidlustajale võimaluse esitada täiendavalt selgitusi võimalike ebaselguste kõrvaldamiseks. Vaidlustuskomisjon leiab, et juhul, kui Hankija oli seisukohal, et TK p-i 1.2.6 kohaselt tuli pakkumuses esitada kõigi tootjate kinnitused garantii kohta, pidi Hankijale olema teada, et Vaidlustaja esitas pakkumuses vaid ühe tootja (Epson) kinnituse, mistõttu tema pakkumus ei ole vastav ning selle puuduse kõrvaldamine selgituste kaudu ei ole võimalik, nagu väidab Hankija ise vastuses vaidlustusele. Kui Hankija siiski oleks soovinud tootjate kinnituste täiendavat esitamist, nagu Hankija oli Vaidlustaja väitel teinud minikonkursil viitenumbriga 282127, oleks kinnitusi tulnud üheselt arusaadavalt Vaidlustajalt küsida. Praegusel juhul jääb arusaamatuks milliste täiendavate selgituste andmist Hankija eeldas. Vaidlustuskomisjon leiab, et olukorras, kus Hankija on tootja kinnituse olemasolule RHAD-is nõude esitanud, kuid on jätnud esitamata RHAD-is selge nõude vastava dokumendi pakkumuses esitamiseks, saab pidada esitamata dokumendi esitamist vastuseks Hankija selgitustaotlusele ka tagantjärele lubatavaks.

12. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkamiseks on vastuolus RHS § 114 lg-dega 1 ja 2 ning tuleb tunnistada kehtetuks.

Vaidlustusmenetluse kulud

13. Kuna vaidlustusmenetlus lõpeb RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse täieliku rahuldamisega, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 1.

13.1. RHS § 198 lg 1 alusel kuulub Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja mõistmisele vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõiv 640 eurot.

13.2. Vaidlustaja esitas tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks kogusummas 963,50 eurot (käibemaksuta), kokku 4,7 tunni õigusabi osutamise eest (tunnihinnaga 205 eurot).

Vaidlustuskomisjon leiab, et asja keerukust ja materjalide mahukust silmas pidades on Vaidlustaja lepingulise esindaja kulud täies ulatuses põhjendatud ja vajalikud ning tuleb Hankijalt välja mõista.

13.3. Hankija menetluskulud jäävad tema kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Taivo Kivistik

¹ Vt Riigihangete register, sõnumi ID: 903030.